

Cikánský baron ve Slezském divadle je skvělá zábava, která má schopnost zaujmout publikum jakéhokoliv věku

26.6.2017 [Milan Bátor](#) [Divadlo](#) [Recenze](#)

Premiéra operety *Cikánský baron*, která se uskutečnila v neděli ve Slezském divadle v Opavě, představila pozoruhodné nastudování, které rozhodně nepatří do starého železa. K realizaci se sešel kvalitní tým v čele s Danou Dinkovou, jež se ujala režie i choreografie. V hlavních rolích účinkovali Juraj Nociar, Šárka Maršálová, Tereza Kavecká, Jakub Tolaš, Lenka Pavlovič a další. Orchestr Slezského divadla v Opavě řídil Petr Šumník.

Juraj Nociar a Tereza Kavecká v inscenaci *Cikánský baron*.

Foto: Tomáš Ruta

Jaké patálie měl Johann Strauss ml. se svým *Cikánským baronem* už nad výběrem nového libreta! Populární maďarský spisovatel Mór Jókai napsal povídku *Safi* (Žofie) o cikánce, z níž se vyklubal potomek švagra posledního temešvárského paši, která Strausse uhranula. Do realizace libreta se však Jókai nepustil a doporučil skladateli překladatele Ignatze Schnitzera.

S jeho výtvořem nazvaným *Cikánský baron* však Strauss nebyl spokojen a teprve, až byl obchodními podmínkami přitlačen ke zdi a musel finišovat, poddal se své typické pracovní extázi: „*Mé celé vědomí a cítění je Cikánský baron, nemohu se dočkat okamžiku, kdy ho dokončím.*“ Premiéra se konala 24. října 1885 ve slavném Theater an der Wien a stala se jedním z největších Straussových triumfů. O *Cikánském baronovi* se psaly věty jako: „*došel na křižovatku operety s operou*“, nebo „*prodral se k umělecky nejčistším formám...*“ Vrcholné dílo slavného skladatele se v Opavě prezentovalo následujícím způsobem.

Juraj Nociar jako Šándor Bárinkay si vedl poměrně dobře. Škoda jen, že tenorista ani za řadu let pěvecké praxe v českých luzích a hájích nevypiloval češtinu tak, aby nebylo poznat, že je

Slovák. Drobné artikulační detaily však dokázal eliminovat kultivovanou intonací a vyváženým hereckým projevem.

Juraj Nociar v inscenaci *Cikánský baron*. (Foto: Tomáš Ruta)

Šárka Maršálová v roli Čipry patřila herecky přesvědčivě zvládnutým postavám. Podobné role jí vyloženě svědčí a vyhovují jejímu temperamentu i pěveckému naturelu. Ten by mohla ještě podpořit lepší artikulaci a smysluplnějším vibratem, které by zvýšilo lepší srozumitelnost jejího nezřetelného zpěvního přednesu.

O přehlednou artikulaci a sametovou barvu pěveckých frází se postarala dobře *Tereza Kavecká* v roli Žofie. Sopranistka herecky nevystihla postavu příliš přesvědčivě, snaha o mystiku působila rozpačitě a snesla by větší energii. Zaujala však její intonační jistota a pohybová suverenita. V oblasti hlubšího proniknutí do role a vystižení jejích specifik však má opavská sopranistka stále na čem pracovat.

Jakub Tolaš v inscenaci *Cikánský baron*. (Foto: Tomáš Ruta)

Jako Koloman Župan v neděli naprosto exceloval barytonista *Jakub Tolaš*. Jeho pojetí postavy velkochovatele prasat bylo živelné, aktualizované a zábavné. Tolaš hýřil vtipem, jeho reakce na návrat majitele panství Bárinkaye „*co si počnou moje prasátka, sviňa jedna, on se vrací!*“ a řada dalších hlášek byly skvělým oživením. Tolaš pěvecky a pohybově nedělní premiéře suverénně kraloval.

V roli jeho dcery Arseny se představila letošní držitelka Ceny Thálie, sopranistka *Lenka Pavlovič*. Její příjemně hebký soprán nepostrádal precizní artikulační schopnosti a příjemně nasládlou barvu, půvabná zpěvačka by si příště mohla jen pohlídat nehezké krácení slabičných délek typu „lasku mou“. Podstatnější však bylo, že její komediální talent a pohybové schopnosti jsou vynikající úrovně a Pavlovič vytvořila s Tolašem skvělou dvojici.

Z inscenace *Cikánský baron*. (Foto: Tomáš Ruta)

V roli vychovatelky Arseny se představila *Katarína Jorda* jako Mirabela. Její ztvárnění postavy bylo velmi svižné, správně ujeté a v důležitých momentech soustředěné. Jorda prokázala, že podobné figury je schopna zvládnout s nadhledem, měla také nejvýraznější, trefný kostým. Herecky zaujal také Hrabě Homonay *Zdeňka Kapla*, jeho zpěv ovšem postrádal kvalitnější tónové proporce a vše sázel na agresivnější, barevně nepěkný výraz. Také po obsahové stránce nezpíval part, patrně díky rozsahovým dispozicím tak, jak je obvyklé.

Na dalších postavách lze vypíchnout – pro méně významné pěvecké party – spíše herecký projev. A jím *Libor Olma* jako Hrabě Carnero zaujal přesvědčivě, stejně jako v jeho jiných kracích. Olmův komediální talent je velice výrazný a dá se zařadit do skupiny charakteristických hereckých projevů, jež se dají okamžitě identifikovat. Podobně dobře si vedl *Otakar Rudolfa Medňanského* jako milenece Arseny. Jeho entuziasmus a zřetelná srozumitelnost zpěvu byly příkladné a sympatické.

Rudolf Medňanský a Lenka Pavlovič. (Foto: Tomáš Ruta)

Kvalitní přípravu evidentně absolvoval sbor Slezského divadla, který pod vedením *Kremeny Pešakové* zazpíval s neobvyklou razancí, dynamickou průrazností a až na jeden intonační lapsus v sopránech v závěru prvního dějství také velmi čistě a koncentrovaně.

S výkonem sboru konvenovala choreografie *Dany Dinkové*, která otiskla do pohybové stránky Cikánského barona živelnost romského etnika. Taneční sekvence baletu Slezského divadla byly nápadité a výrazně podpořovaly tempo a dynamiku scény. Jednotlivě pak eroticky laděnými sestavami a přesným rytmem kralovaly ženy, muži by mohli ještě více zapracovat na lepší koordinaci. Sympatické bylo, jak choreografie Dany Dinkové pružně reagovala na jednotlivé dějové nuance.

Výtvarník scény *Jaro Válek* spolu s kostýmní návrhářkou *Adrianou Adamíkovou* vymysleli jednoduchou funkční scénu, které dominovaly balíky sena, vrata a hlavy prasátek jako symbol Kolomana Župana. Režie *Dany Dinkové* se osvědčila svou brilantní schopností aktualizace, hutnou porcí humoru a ironického nadhledu. Diváci si zapamatují scény s čápem i bizarní vidinu monstrózního obra ze snu Žofky o pokladu. Závěr pojala režisérka jako bezstarostnou jízdu: navrátilci z války Bárinkay, Koloman a Otokar přicválají na maketách koní, situovanost děje do Vídně měla interaktivní rozměr: herci vstoupili do lóží a komunikovali s diváky.

Zleva Š. Maršalová, J. Nociar a T. Kavecká. (Foto: Tomáš Ruta)

Zkrátka a dobře, Cikánský baron v Opavě se skutečně povedl a připravil nastudování, kterého se nemusí bát publikum jakéhokoli věku. Je svižné, srší nápady a dobrým tempem. Vynikající výkon podal orchestr Slezského divadla, který pod vedení dirigenta Petra Šumníka zahrál velmi přesvědčivě a vitálně. Přitom byla interpretace jednotlivých hráčů zbavena nepřesností a zaujala čistotou melodických linií i dovednou souhrou.

Cikánský baron bavil také díky aktualizovanému libretu, které bylo prošpikováno nečekanými hláškami. Na závěr exceloval Tolaš, když přemlouval svou rodinu, ať se vrátí z Vídně na statek slovy: „*to není jako u nás v prasečáku.*“ Cikánský baron je zkrátka v Opavě zábava na jedničku.

Zdroj: <http://www.ostravan.cz/41272/cikansky-baron-ve-slezskem-divadle-je-skvela-zabava-ktera-ma-schopnost-zaujmout-publikum-jakehokoliv-veku/>